

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

A LETTER BY MOSES DI ROSSI FROM PALESTINE,
DATED 1535.

IN a *corpus geographorum*, for which it will be one of the first duties of Jewish Science to edit critical texts of Hebrew descriptive travels composed during the latter half of the fifteenth and the beginning of the sixteenth centuries, the post of honour will certainly belong to the Italians. The extraordinarily favourable relations between Venice and the whole of the Orient, the periodical voyages of perfectly equipped vessels to Egypt and Palestine¹, the development of trade between the Republic and the Levant, acted as a continual stimulus to the Italian Jews to visit the scenes of their national glory. Though a natural result of their refined intellects, their liberal education, which had reached a higher stage in Italy than elsewhere, and their mastery of the Hebrew language, exhibited in a flowing and pure prose, still praise is due to the Italian Jews for having preserved their observations and impressions permanently, in detailed reports of their travels, and in letters sent home to their relatives and friends. These reports and epistles furnish valuable historical data concerning countries and periods of which we should otherwise have remained in total darkness. The eagerness with which every one awaited news from the Orient transformed every pilgrim into a geographer, every traveller into an author. Merchant or scholar, saint or man of the world, all wrote accounts of their travels, which, on reaching their destination, were shown round and were even copied and widely distributed. Thus, for example, there are the valuable travels which Meshullam b. Menachem² di Volterra³ wrote in 1481, describing his

¹ Cp. notices of these travelling routes in M. Steinschneider's *Hebr. Bibliographie*, XXI, 136.

² Possibly the scribe of the Codex Günzberg 166, Menachem b. Aaron b. Joab of Volterra is Meshullam's father. He styles himself, according to Senior Sachs' catalogue, at the close of this manuscript: הוציר קצר ימים ושבצ רגו אימים מפני חמת המצקים מדיחיו נזיר אחיו מנחם בכמהר אהרן הנצבה בכמ"ר יואב ולה"ה מעיר ולשירא וכתבתירו וחתמתירו וקדשתיהו לשמי כו' והנה היחה השלמתו [1433]. בארבעה עשר ימים לחדש אדר שני שנת חמשת אלפים ומאה ותשעים ותשל

³ Edited by D. Castelli in A. M. Luncz's *Jerusalem*, I, p. 166, &c.

experiences during a journey to Egypt and Palestine. It appears that commerce with precious stones often brought the Florentine merchant to the Orient¹. When Obadiah di Bertinoro, at the close of 1487, commenced his pilgrimage to the Holy Land², Meshullam was on the same ship, which he, however, left in order to re-embark at Rhodes in a vessel bound for Chios³. The letter which Obadiah di Bertinoro wrote to his father from Jerusalem is one of the most authentic Jewish itineraries ever composed. The anonymous Italian traveller who, probably impelled by R. Obadiah's example, left Venice on August 5, 1495, did not pass through Egypt, but went direct to Beyruth⁴. This omission is regrettable, because we have thus lost a number of valuable observations and evidences which we otherwise might have possessed.

With the Italian Jews' renewed interest in the Ten Tribes and the River Sambation, fostered by the accounts of David Reubeni and other reporters from the Orient, the correspondence from the Holy Land received a fresh impetus. The Cabbalist Abraham Levi of Jerusalem had already, in 1524, sent a letter to Mordecai Modena and Asher Levi⁵. In 1528 he gives an account of the Ten Tribes⁶. His colleague Israel, probably Israel Ashkenazi of Perugia, a friend of the Egyptian *Nagid*, Isaac Cohen Sholal, who was spending his closing years in Jerusalem in dire want, sends his patron Abraham of Perugia periodical letters, in which he discusses the signs of the times and gives news concerning the Ten Tribes⁷. Abraham of Perugia received reports on the same subject from Rafael b. Azriel Trabotto⁸. Previously to this period already, Juda b. Salomon di Blanes⁹, in Castello, had begun to collect everything that reached him from the Orient on these topics¹⁰.

Thus it will be explained that also a simple merchant, Moses di Rossi of Cesena, whom originally commercial interests brought to the Orient, sent to his native place a report of his travels, couched in literary form, in which he also touches upon the question of questions,

¹ Castelli in Luncz's *Jerusalem*, I, p. 186.

² His two Letters were published with a Translation in the *Jahrbuch für die Geschichte der Juden*, 1863, II, p. 195, &c.

³ *Ibid.*, p. 199.

⁴ Also edited by A. Neubauer, and translated, *ibid.*, p. 273, &c.

⁵ Codex 62^a of the Günzberg Collection in St. Petersburg, according to Senior Sachs' Manuscript Catalogue.

⁶ Published by A. Neubauer in *ר' על רב*, 1888, IV, p. 24, &c., and in *THE JEWISH QUARTERLY REVIEW*, I, p. 196, &c.

⁷ *Ibid.*, pp. 25-32.

⁸ *Ibid.*, p. 32, &c.

⁹ Cp. D. Kaufmann in *Revue des Études Juives*, IV, p. 93, note 1.

¹⁰ *ר' על רב*, IV, p. 36, &c.

which so excited his co-religionists—the existence of the Ten Tribes. Abraham Joseph Salomon Graziano¹, the indefatigable compiler of Modena, justly deemed this letter worthy of preservation in his Collection, in which his industry and scientific instinct rescued from oblivion so many Jewish historical documents. From this work, which is in my possession, Moses' letter is here published for the first time. Moses di Rossi belonged, as his son Elias' name proves, to the family of Menachem b. Elias of Cesena². He set out for the Orient in 1534. His son Elias appears to have been captured by pirates. The father learnt, however, from a correspondent at Famagusta in Cyprus, that Elias had been liberated from captivity. Safed, in Galilee, became the home of Moses; from this centre he undertook many journeys for commercial purposes. A sister Hannah, and her husband Isaac Baruch, accompanied him on his pilgrimage to the Holy Land. But Isaac's feeble health was unequal to the hardship of the voyage, so that a slight accident, a fall over a door step in Zidon, proved fatal. The widow, Moses' sister, did not care to stay longer in the East and soon returned home to Cesena, bringing with her, as a pious memento of her Oriental travels, a list of tombs in the Holy Land, given to her at Jerusalem, where she spent two months with her husband and whence she accompanied him to Hebron³. But though Moses leaves much to his sister's oral report, he will not send his letter without some account of the Ten Tribes. His meagre information only amounts to this: that a kingdom of free Jewish tribes are said to live in the desert, far from the ordinary course of caravans, and that they make common cause with the Arabs in raids on travellers; the Jews, however, whom they meet are treated hospitably, presented with rich gifts, and safely escorted to their destination. This completely corresponds with the account received by Abraham b. Isaac Halevi Ibn Megas, physician in ordinary to the Sultan Solyman, whom he accompanied on his expedition to Aleppo⁴. Our report repeats accounts of eye-witnesses concerning Jewish tribes in Ethiopia, *the Falashas*⁵. In the market-place of Trablous he met a Jewish merchant, who dealt in sugar, rice, paper, and other products, but who also had with him seventy-five Jewish male and female slaves from Ethiopia. Another Jewish

¹ Cf. D. Kaufmann, *Monatsschrift*, 39, 351, note 1.

² *Hebrew Bibliography*, XII, 107 f.

³ Isaac Baruch cannot be the author of the work mentioned by Zunz (*Collected Writings*, I, p. 179, note 72), as the latter was written in 1521 and 1522.

⁴ Zunz, I, p. 84, &c.

⁵ Cp. A. Epstein, *Eldad ha-Dani*, p. 183, &c.

merchant of Trablous related his travels which brought him to the Falashas, how he had crossed the so-called Magnetic Sea in a ship put together without iron nails and so reached his destination. The heat in those countries was so intense that the inhabitants were forced to go about naked. The town Sindschel¹ was exclusively inhabited by Jews who sold the king of Portugal, annually, 40,000 burdens of pepper; the money they received was used by them in commercial enterprises. But what no other traveller has reported about the Falashas, came to the ears of di Rossi, viz. : that they only recognize Maimonides' Code and possess no other authorities on traditional law.

Consistently with the character of a cultivated Italian Jew, who was at the same time a man of the world and a child of his age, Moses di Rossi had also an eye for political and social life abroad. He reports the conquests of the great Sultan Solyman, who, with the assistance of the Grand Vizier Ibrahim, subdued Persia, the kingdom of the Ssafi Dynasty. On December 31, 1534, the victorious Sultan received the keys of Bagdad, which had surrendered without a blow having been struck, and he was able to add to his other titles that of Lord of Darus-Salam, the Home of prosperity and victory, as Bagdad used to be called². The conquest of Tebris, the heavy losses of the Turkish army, which, in the winter of 1534-5, lost its beasts of burden³ in the impassable streets, were, as we learn from Moses, quickly and correctly known at Safed. If Moses, as a Turkish subject, followed with keen interest and sympathy the military movements of his sovereign, he, on the other hand, does not fail to give his undiminished attention to political events in the land of his birth. The ship arriving from Ragusa had brought news of the election of a new Pope. Clement VII had died, having occupied St. Peter's chair for twelve years, and Alexander Farnese, after a cardinalate of forty years, had been elected, in the Conclave of October, 1534, Pope, in his sixty-seventh year, with the title Paul III⁴. Moses' expectation that this election would prove favourable to the Jews seems to have been justified⁵ by subsequent events.

Moses was so far unfortunate in Safed that during his stay there the price of provisions, which in ordinary years was incredibly low, became, owing to a drought, excessively dear. The fruit that in other years came from Damascus was completely destroyed by a hail-

¹ On Singili or Cranganore in India, see Gustav Oppert, in *Semitic Studies*, ed. by G. A. Kohut, pp. 404, 410; comp. also pp. 613-614.

² Hammer, *Geschichte des osmanischen Reiches*, II², pp. 114-118.

³ *Ibid.*, p. 114.

⁴ Leopold von Ranke's *History of the Popes*, I⁸, p. 156.

⁵ D. Kaufmann in the *Revue des Etudes Juives*, XXVII, p. 209, &c.

storm. The grapes of Safed, which grew to a fabulous size and weight, made up to some extent for the loss of other food stuffs.

Safed was a very busy place; it was the centre of the entire clothing industry. The trade in wool and its manufacture maintained the inhabitants comfortably. The skill they had attained in the tailors' art drove Venetian competition completely out of the field. The growth of the city would, Moses thinks, make it in another ten years unrecognizable. The chief commercial towns in the vicinity were Beyruth and Trablous. The latter city, especially, attracted to itself all the trade that had formerly flourished in the Square of Damascus. Trablous was the market to which all caravans flowed. From it Jewish merchants started for Aleppo, the chief staple town for the whole of the Turkish Kingdom as well as for Persia. Consequently the Jews of those districts seldom had occasion to visit Venice. All necessaries of life and wares were brought to their very doors.

Most gratefully Moses notes the freedom which the Jews enjoyed under the Arabs—so different from the condition of his co-religionists in Italy. In Palestine and Egypt, Jews, he tells us, held the chief offices in the Customs. Hardly any taxes were imposed. That year, in consequence of the extraordinary expenditure incurred by the Persian war, the Jews were exceptionally asked to make advances of loans, secured partly by pledges, and partly by municipal revenues which they themselves collected. In accordance with an old institution reinforced by the Egyptian *Nagid*, Isaac Cohen Sholal, scholars were exempt from every kind of burden except payment of the poll-tax. A list of the articles of commerce that come from Safed, and a eulogy on the salubrity of its climate, which renders the presence of a medical man unnecessary, and which restored his wife Sarah to perfect health, closes the letter, of which not one of the least noteworthy characteristics is, that its writer includes in his prayer all the inhabitants of his beloved fatherland.

DAVID KAUFMANN.

ברוכים אתם לה"

כי עתה הלאוני תהפוכות ומקרי הזמן העמידוני כמטרא לחץ כי כבר ראו עיניכם לפי מה שאחשוב הר' אליהו בני יצ"ו והגיד לכם את כל אשר קרהו ורב הצרות עברו עליו כאשר ראיתי באגרותיו אשר קבלתי בפאמה אנוסמו יום ב' ד' אדר שעבר¹ ואז קבלתי אגרתך ועיניכם תראינה באגרתה הגדולה אשר

¹ = Monday, Feb. 8, 1535.

יחדתי אליו את כל הצרות עברו עלי מיום שנשבה עם כי כל מה שכתבתי היה כטפה מן הים ולכולי עלמא אסיר לפתוח הכתב ההוא ולכם שרי לכן תקראו אותו ותשלחוהו אליו באשר הוא שם אחרי תחתמו אותו • ואם באולי נסע משם בני יצ"ו הנ"ל תשלחו האגרת יחדתי אליו לכמ"ר יוסף חתנו יצ"ו ממודינה קרובי ואליו תכתבו יקראנה וישמור לעשות ככל הכתוב בה ואף כי אמנם כי אחרי קבלתי אנרותיו הקל מעלי הצער הרבה מ"מ לבי בל עמי עד באו ביתי בצפת לשלו' ה' ישמור צאתו ובואו מעתה ועד עולם • לכן אחי אל תשימו עלי אשם אם לא אכתוב אליכם באורך כאשר היה עם לבבי לעת עתה אך בקצר מלין אודיע לכם דרך כלל ולא אאריך לספר עסק פטירת כמ' יצחק ברוך גיסנו וצ"ל כי אחרי כי הכבודה מרת חנה אחותנו תמ"א¹ נפשה אותה ותעש לשוב אל ביתה כי נכמרו רחמיה על בניה יצ"ו ובנותיה מב"ת² היא תגיד לכם ומפיה תשמעו כי אני לא נמצאתי בפטירתו וזה כי אני נסעתי מפה יום ראשון כ"ב שבט עם המשואות שלי ללכת בצידון ומשם לצפת ובהיותינו בדרך רחוק כמטחוי קשת ירדו גשמים רבים והגמלים שלי לא היו יכולים ללכת ועלו הגמלים שלי לבתיהם לכפר אחד שמו אלבורי רחוק מפה 4 מיל ושם ישבנו עד יום 3 בא[דר] מפני הגשם והשלג ובין כך כמ' יצחק ברוך גיסנו ז"ל הנ"ל ואשתו אחותנו מב"ת עברו לפני עד צידון כי לא היה מעון משואות כמו [...] לה ונפטר לעולמו בר"ח אדר בעונות וחסרנו צדיק אחד ונקבר שם בצידון רחוק מקבר זבולון כמו חצי מיל • והאמת כי פה נפל מפתח אחד על הארץ והיה גבוה הפתח מעט יותר מאמה אחת ונשבר מעט בחוטמו האמנם כי נרפא קצתו ויצא לחוץ על משענתו ולא היה מרגיש בשום חולי וחשבתי כי מיתתו היתה כי היה איסטנס וענוג מאד ולא נסה בנכבי ים ובפרט בדרך רחוקה כזו ולנו ולאשתו ולבניו ולכל ישראל שבק חיים ושלם • והוא כתב לבניו יצ"ו בארך לכן לא כתבתי אני זולתי דרך כלל • מה אדבר ואומר לך חדשות מהמדינה הזאת כי כבר קדמוני אנשים רבי' בכתב ועל פה האיך והכמה מהגליל הלז וכלל אומר לך כי כמו שבאיטליאה מתקנים תקונים ומחדשי' נטיעות והישוב מתרבה בכל יום כן הוא במדינה הזאת ומי שראה צפת זה עשר שנים ורואה אותה עתה היא נפלאה בעיניו כי בכל עת מרבים היהודים לבא ומלאכת הבגדים מתרבה בכל יום ואומרי' כי יותר מט"ו אלף קריסיאי נעשו בצפת בזאת השנה מלבד הבגדי' גבוהי' ויש שעושים מהם טובות כמו אותם שבאי' מוויניציא וכל איש ואישה שיעשה בצמר בכל מלאכה ירויה מזונותיו בריוח • הרופא לכל בשר ומפליא לעשות הוא יעמידך על קו

¹ תבוך מנשים אמן

² מנשים באהל תבורכה

הבריאות והחיים והשלום¹ בהגיעי בצפת זה יותר משנה קניתי החטה שם לערך מ' הסמארו שלנו שם צייסנה² ועתה שוה נ' ליט' כי נתייקר השער כי היה בצורת בכל הסביבות ובפרט באי ציפרי יש רעב גדול כי הארבה אכל כל מיני תבואה ודרך עכו בים הלך שם חטה לרוב וגם בפירות האילן היה בצורת גדול מפני הברד שירד בדמשק והכה כל פרי העץ זולתי ענבים רבים וטובים ממינים הרבה אכלנו בצפת וספרו לי אנשי הארץ כי ראו אשכול ענבים אחד משקלו כ"ז רומולי שהם כמו קס"ב ליט' משלנו וברוך המשביע לערבים הוא ישביעכם כל טוב בזה ובבא וצדקה תרומם אתכם כי כבר חקרתי ודרשתי על ענין השבט³ היא נפלאה בעינינו לרוחק המהלך אין חקר יותר מא" שנה ודרך המדבר כי האמת כי נתברר אצלי מאנשים ומדרכים שונים כי בדרך למיקא יש במדבר אחד יהודי הרבה יושבי אהלים ועמם היינו קרוב להם יש ערביי הרבה וגוזלים כל אשר יעבור עליהם בדרך וחולקים השלל היהודים והערביים ואם יזדמן להם יהודי נותנים לו מתנות ומלואים אותו עד מקום בטוח והרבה מעשים ספרו לי בכיוצא בזה בהיותי בטריפולי בא תגר יהודי אחד ממצרים ולו שמנים וחמשה בין עבדי ושפחות כלם כושיים ועמו צוקרו ואורז ונייר ומיני תגרות הרבה ומכר והחליף והלך לדרכו כי עוד בא יהודי אחד תגר בטריפולי בהיותי שם ועמו אבני טובות ובשמים וספר לי כי הוא הלך עד ארץ כוש דרך אניה בלב ים וראה נסים הרבה מסערת הים והוא היה בספינה גדולה שלא היה בה אפ' מסמר אחד של ברזל ובהיותו שם ראה האנשי ערום הלכו מבלי לבוש לרוב החום וגם הוא היה עליו כתנת בר לבדה והיתה כבדה עליו והגיד לי כי הגיע עד סנייל⁴ שהיא עיר גדולה כלם יהודים והם נותנים למלך פורטוגאלו בכל שנה ארבעים אלף משואות פלפלין והוא נותן להם מעות הפרעון ומתנהגים על פי הרמ"בם ז"ל כי חדש אין פה בכל הגליל רק כי אדונינו המלך יר"ה יצא מקוסטנטינופולי והלך בארצות הצופי נקרא אל עימם ולקח את ארצו מידו בלי קרב ומלחמה עד בבל והצופי ברח מפניו והלך גם אל שושן הבירה והיא עיר גדולה ואינינה מוקפת חומה וכבש אותה ואח"כ חזר הצופי ותפש שושן הבירה כי לרוב הקור ובעצר המים מתו סוסי רבי' ועתה אדונינו המלך יר"ה עושה חיל בחיל לכבוש המלכות ה' יצליח דרכו ויתן לפניו גוים ומלכי כאות נפשו אמ' אין כל חדש בכל הגליל ולא בירושלים תובב"א כי זה ימי קבלתי כתב משם אך בירושלם הביאו המים ממעין אחר אשר בדרך חברון אל המצודה אשר בנו בהר ציון והביאו שם עפר¹ ומורקי אש לחזקה עדין לא הלכתי אני לירושלם ע"ה תובב"א² כי עונתי גרמו לי כי בה' ימי לחדש

¹ = polvere.

² עיר הקודש תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן =

אדר נכנסתי לצפת ואחר חדש ימי' בא שמש הר" אליהו בני ויצא מה שיצא וזאת הכבודה אחותנו הזיתה בירושלים תוב"ב ובחרבון יותר מב"ב חדשי' מפיה תשמע כי הן כל ראתה. עינה גם בידה מספר מפקד כל הצדיקים שנקברו בארץ הקדושה הכל בכתב מיד סופרי ירושלם ע"ה תיבב"א ומשם תראו . אל תתמהו על החפיץ להניח הר' אליהו בני זיי"א בפאמה אגוסטו כי כאב את בן ירצה ואלו הייתם שמה בשמעכם הדבות הרעות הוציאו על הארץ כבר הייתם חוזרים עד ונניציאה ולולי הסיתוהו אח"כ לבא לשם כי עתה היה בא לביתי בשלו' ובהשקט . עדין לא הלך עבדך אנה ואנה לסחורה וטריפולי וברוטי כבר נודע לכם מהותן ובהן נמצאי' פרישין אתרוגי' ותמרי' בול אך התמרי' אינם טובי' כמו הבאי' ממצרים ובהן ימצא כל מיני תגרות שבעולם כי רוב התגרים שהיו עומדי' ברמשק עתה הם בטריפולי והקול נשמע מהגאליא בבואם בטריפולי וברוטי כי בכל יום באים יהודי' לסחורה בטריפולי ומשם ילכו לאחלב ששם מוצא כל התגריות מארץ תוגרמה וארצות העינים שהוא מחוז מדי ופרס . האמנם מפה לא ילכו יהודי' לווינציא' אחרי כי התגריות יבאו עד פה כי אם פעם ביוכל . בבא הספינה ראגושיאה זה כמשלש חדשי' בטריפולי הגידו מפטירת האפיפיור קלימענטי וכי עשו תמורתו החשמן פרניזי [ה' ישמרהו] ויחיהו חשבתי יהיה טוב ליהודי' גם הוא . כי השיגוני עונותי תכף לא עשיתי שום מלאכה רק קניתי מעט קריסיאי' ובגדים ומכרתי אותם היה בהם ריוח הגון לפי הקצבה . פה אין גלות כמו בארצנו והתוגרמי' מכבדי' היהודי' הנכבדי' . ופה ובאליסנדריא' של מצרים הממונים על המכסים והכנסות המלך הם יהודי' . ואין בכל המלכות עולות רק השנה הזאת עבור מלחמת הצופי' הוצרכו היהודי' להלוות מעות מה אל השרים ויש שנתנו להם משכונות ויש שנתנו להם מהכנסות העיר והיהודי' גובי' אותם אמנם תלמידי חכמי' לא יפרעו שום פרעון כי אם כסף גולגלחא . מכל מיני תגריות ימצאו באלו הארצות ומצפת יצא מוך טווי ובלתי טווי לרוב גאליא אסקמוניאה שמן ודבש ומשי מעט ובשאר ארצות משי ארמזי טאפיטה קורדובאני וכל מיני בשמים פלפלין גרופולי' אגוזים מוסקאמי זנגביל מאצי קנה בושם והרבה קונים מהם היהודי' לסחורה והכל נמכר ברוטולו שהוא ששה ליט' שם . ויש אשר יעשה חלוף עם היהודים מבשמים בעד עשרת אלפים בפעם אחת . הכבודה כלתי והנער משה נכדי יצו הם פה עמדי ומחר נלך בצפת בעהו והכבודה מרת שרה אשתי מב"ת מאז הגיעה בצפת שב ה' ורפא לה כי המים והאוויר טובים

קלא' זו בלעז גר' פולו שהם עומרים : No. 365, דבר שמואל, Comp. Samuel Aboab
לאכילה וניתנים בתבשיל אוזו ברכה מברכין עליהם.

מאד אין כמותם ולזה אין חליים נמצאים שם כי אם מעט ולזה מלאכת הרפואה אין לה מבוא שם ולא ירויח הרופא מזונותיו והחילים יאכלו הקשואים רברבי וזוטרי והדלועים והרבה מיני פרות • כן אברכבם בחיי וערב ובקר וצהרים אשיחה ואשא תפלה עליכם ועל כל יושבי איטליאה ומרחוק אשתחווה לכלכם קטן וגדול ולכל הקהלות הקרושות אשר באיטאליאה ולכל קרובינו ומיודעינו לכלם בשם אקרא • אחלה פניכם תכתבו אליהם מצדי ולכל אחיותינו ונכדינו וניסנו בפרט ולכל קרובינו בכלל ולכל אוהבינו ויודעי שמנו תקראו בשמי לשלו' וה' יראנו לז' ללז בשמחת יהודה וירושלם עם כל ישראל חברינו בחיינו ובמהרה בימינו אמן

נחפז מאד מאד אחיכם דוד הקטן מן האדומים כותב ליל מוצאי שבת קרוב
לעמוד השחר ט' ניסן רצ"ה¹ בתוספת אהבה ורב שלו'

¹ = Sunday, Mar. 14, 1535.